

ПОЛОЖЕННЯ
щодо впровадження Волочиським районним судом Хмельницької області механізмів
заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти
корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону
України «Про запобігання корупції»

I. Загальні положення

Це Положення розроблено з метою впровадження Волочиським районним судом Хмельницької області (далі-Суд) механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Суд заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Це Положення поширюється на всіх працівників Суду.

У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

- 1) Закон – Закон України «Про запобігання корупції»;
- 2) корупційні правопорушення – корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, інші порушення Закону України «Про запобігання корупції»;
- 3) механізми заохочення та формування культури повідомлення – механізми заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;
- 4) повідомлення – повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Це Положення відповідно до Закону регламентує:

- 1) мету заохочення та формування культури повідомлення;
- 2) правову основу механізмів заохочення та формування культури повідомлення;
- 3) форми заохочення та формування культури повідомлення;
- 4) організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення;
- 5) права та гарантії захисту працівників Суду як викривачів;
- 6) проведення аналізу та самооцінки успішності заохочення та формування культури повідомлення.

Особа не є викривачем, якщо повідомить інформацію, яка є загальновідомою, або відомості, зазначені у повідомленні, не містять фактичних даних.

II. Мета заохочення та формування культури повідомлення

Метою заохочення та формування культури повідомлення є сприяння працівникам Суду виявляти та повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинені іншими працівниками Суду, що має призвести до формування поваги до викривачів як сталої норми та частини корпоративної культури Суду.

III. Правова основа механізмів заохочення та формування культури повідомлення

Правову основу формування та функціонування механізму заохочення та формування

культури повідомлення складають Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції (ст. 33), Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ст. 22), Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ст. 9), Закон. Суд забезпечує викривачам умови для здійснення повідомлення шляхом впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення (п. 1 ч. 2 ст. 53¹ Закону).

IV. Форми заохочення та формування культури повідомлення

Механізми заохочення повідомлення реалізуються у таких формах:

- 1) затвердження локальних нормативних актів, які визначають форми заохочення, організаційні засади функціонування механізму заохочення;
- 2) надання методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення;
- 3) впровадження морального та матеріального заохочення викривачів.

Механізми формування культури реалізуються у таких формах:

- 1) затвердження локальних нормативних актів щодо етичної поведінки в Суді, зокрема формування поваги до викривачів як відповідальних громадян;
- 2) проведення внутрішніх навчань з питань формування культури повідомлення;
- 3) проведення комунікаційної кампанії та систематичне здійснення просвітницьких заходів.

Організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення.

Працівник Суду, якому стала відома інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених іншим працівником Суду, зобов'язаний негайно повідомити про це голову суду та уповноважену особу, на яку покладаються функції із запобігання та виявлення корупції (далі-уповноважена особа).

Голова суду контролює роботу щодо формування культури повідомлення про корупцію та забезпечення функціонування механізму заохочення викривачів. Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення здійснює уповноважена особа.

Уповноважена особа здійснює заходи заохочення та формування культури повідомлень в Суді шляхом:

- 1) ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення Суду;
- 2) якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли через внутрішні канали та регулярні канали, в частині порушень корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону працівниками Суду;
- 3) постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан та результати розгляду повідомлення;
- 4) надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;
- 5) розміщення на офіційному вебсайті та інформаційних дошках Суду інформації про внутрішні та регулярні канали для повідомлень.

Уповноважена особа вживає заходів щодо захисту працівників Суду, які є викривачами.

Суд організовує заходи заохочення та формування культури повідомлення у таких напрямках:

- 1) послідовної та систематичної роботи щодо запобігання корупції всередині Суду;
- 2) неприпустимості всіх видів корупційних практик всередині Суду;
- 3) об'єктивного та неупередженого реагування на кожне обґрунтоване повідомлення про корупцію;
- 4) невідворотності відповідальності у випадку виявлення порушень;
- 5) забезпечення конфіденційності при взаємодії із викривачами;

6) прийняття найбільш сприятливого для викривача рішення у повсякденній діяльності Суду в межах дискреційних повноважень;

7) негайного реагування на всі негативні заходи впливу або загрозу їх застосування щодо викривачів.

Уповноважена особа не менше ніж один раз на рік проводить навчальні заходи щодо формування культури викривання та поваги до викривачів.

Матеріальне стимулювання (в межах фонду оплати праці та чинного законодавства) можливе, але за дотримання таких умов:

- 1) повідомлення про корупцію скеровано працівником добровільно;
- 2) виплата заохочення не спричинить розкриття особи викривача. Термін «добровільно» означає те, що особа прийняла рішення без впливу зовнішніх факторів, таких як проведення стосовно заявника службової перевірки чи службового розслідування тощо.

З метою заохочення та формування культури повідомлення уповноважена особа розробляє:

- 1) пам'ятку щодо етичної поведінки в Суді;
- 2) пам'ятку щодо правового статусу, прав та гарантій захисту викривача;
- 3) пам'ятку щодо порядку отримання викривачем безоплатної вторинної правової допомоги;
- 4) пам'ятку щодо розгляду повідомлень;
- 5) пам'ятку щодо каналів повідомлення;
- 6) план роботи уповноваженої особи щодо запобігання і виявлення корупції із зазначенням конкретних заходів, строків їх виконання та відповідальних виконавців.

Уповноважена особа повинна систематично проходити навчання щодо захисту прав викривачів.

VI. Права та гарантії захисту працівників Суду як викривачів

Працівник Суду, який є викривачем, має такі права та гарантії захисту:

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;
- 2) подавати докази на підтвердження своєї заяви (повідомлення);
- 3) отримувати від уповноваженої особи, підтвердження прийняття і реєстрації повідомлення;
- 4) давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- 5) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- 6) на конфіденційність;
- 7) повідомляти без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- 8) у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- 9) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;
- 10) на винагороду у визначених законом випадках;
- 11) на отримання психологічної допомоги;
- 12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- 13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації;
- 14) на захист трудових прав.

Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача. Крім передбачених законом гарантій захисту викривача, у зв'язку із здійсненням повідомленням, з метою захисту викривача, Суд додатково вживає заходів для попередження дискримінації викривача, порівняно з іншими працівниками Суду, недопущення зміни посадових обов'язків, залякування чи будь-яких інших форм психологічного впливу.

Будь-яке повідомлення є конфіденційним, навіть якщо особа не є викривачем в розумінні норм Закону.

Розкриття (розголошення) інформації про викривача заборонено, крім випадків, встановлених законом.

Суд зобов'язаний перевіряти кожен факт розкриття (розголошення) конфіденційної інформації про особу, що здійснила повідомлення, та вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних осіб.

VII. Проведення аналізу та самооцінки успішності заохочення та формування культури повідомлення

Суд проводить самооцінку впровадження системних заходів, спрямованих на заохочення та формування культури повідомлення.

Самооцінку здійснює уповноважена особа та затверджує голова Суду.

При проведенні самооцінки успішності заохочення та формування культури повідомлення необхідно застосовувати такі індикатори:

- 1) кількість просвітницьких заходів, спрямованих на формування поваги до викривачів;
- 2) кількість працівників, що пройшли навчання;
- 3) кількість методичних та просвітницьких матеріалів;
- 4) кількість звернень щодо порушення прав викривачів через здійснене повідомлення;
- 5) кількість повідомлень від викривачів;
- 6) кількість та види застосованих заохочень тощо.